

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

MV-103

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination March-2021
एम. ए. व्याकरण, प्रथमसत्रम्
व्याकरणम्, तृतीयपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (ग)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः 70

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(व्याकरणमहाभाष्यम्)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः। (3 x15 =45)

1. 'तद्धितश्चासर्वविभक्तिः' सूत्रमिदं महाभाष्य दिशा विवेच्यताम्।
2. 'विभाषा दिक्समासे बहुव्रीहौ' इत्यस्य सूत्रस्य महाभाष्यानुसारी व्याख्या विधेया।
3. 'तद्धितश्चासर्व विभक्तिः इति सूत्रं सम्यग् व्याख्यायताम्।
4. 'स्थानेऽन्तरतमः' इत्यस्य सूत्रस्य भाष्यानुसारिणी व्याख्या विधेया।
5. 'संप्रसारण संज्ञायां वाक्यसंज्ञा चेद्वर्ण विधिः' इति वार्तिकं विशदं व्याख्येयम्

२. पृष्ठेषु अष्टसु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। (5 x5 =25)

1. एवं गते कृत्यपि तुल्यमेतन्मान्तस्य कार्यं ग्रहणं न तत्र।
ततः परेचाऽभिमतता न कार्यास्त्रयः कृदर्थग्रहणेनयोगाः॥ कारिकेयं व्याख्येया।
2. "कः पुनरत्र विशेषः - एषा वा परिभाषा क्रियेत,
'अनन्यकृतिरिति वोच्येत" इत्यस्य व्याख्या विधेया॥
3. 'न वेति विभाषायामर्थ संज्ञाकरणम्' इत्यस्य वार्तिकस्य विवेचना कार्या।
4. द्विघाऽप्रतिपत्तिः' इति वार्तिकं व्याख्येयम्।
5. 'सिद्धं तु षष्ठ्यधिकारे वचनात्' इत्यस्य वार्तिकस्य व्याख्या विधेया।
6. 'षष्ठी स्थानेयोगा' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या।
7. उरणपरवचनमन्यनिवृत्त्यर्थं चेददात्तादिषु दोषः इति कथनस्य कोऽभिप्रायः लिख्यताम्।
8. 'आदेः परस्य' इत्यस्य व्याख्या कर्तव्या।

-----X-----